

Desuden foreslås det, at der indsættes særlige regler i retsplejeloven, tinglysningsafgiftsloven og høstpantebrevsloven.

Der foreslås således en ændring af retsplejeloven, hvorefter der kan foretages udlæg i virksomhedspant i fordringer og fordringspant ved inddrivelse hos skyldneren på samme måde som ved pant i andre fordringer efter de gældende regler. Der henvises til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.4.

Der foreslås endvidere en ændring af tinglysningsafgiftsloven, der sikrer, at virksomhedspant og fordringspant i afgiftsmæssig henseende ligestilles med tilsvarende panterettigheder. Der henvises til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.5.

Endelig foreslås en ændring af høstpantebrevsloven, der sikrer, at virksomhedspant på samme måde som visse andre panterettigheder, herunder pant i fast ejendom, skal respektere også senere høstpanterettigheder i afgrøder mv. Der henvises til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.6.

3.2. De enkelte elementer i lovforslaget

3.2.1. Virksomhedspant

Udvalget har overvejet, hvorledes en ordning med virksomhedspant grundlæggende bør udformes.

Efter udvalgets opfattelse bør virksomhedspantet afgrænses positivt og udtømmende til at omfatte en række nærmere bestemte aktivtyper. Det bør ikke medtage aktiver, for hvilke der allerede eksisterer vel fungerende pantsætningsordninger, eller for hvilke der ikke består et særligt finansieringsmæssigt behov for en ordning med »flydende« pant. Endvidere bør aktiver ikke medtages, hvis det vil give anledning til væsentlige praktiske vanskeligheder.

En meget væsentlig del af virksomhedernes værdier udgøres normalt af fordringer, varelager og immaterielle aktiver. Disse aktivtyper har således en væsentlig finansieringsmæssig betydning og bør derfor efter udvalgets opfattelse omfattes af virksomhedspantet. Der henvises nærmere herom til afsnit 3.2.2.

Udvalget har endvidere overvejet, om det bør være muligt for pantsætteren at udskille aktiver omfattet af virksomhedspantet, således at aktiverne herefter ikke længere omfattes af pantet.

Det er et grundlæggende panteretligt princip, at medmindre andet er aftalt eller følger af særlige regler, kan pantsatte aktiver ikke overdrages til tredje mand, uden at det sker med forbehold af panthaverens ret, og det bør derfor kræve en særlig begrundelse, hvis en sådan udskillelse skal kunne tillades.

Udvalget anfører, at det er en væsentlig betingelse for, at virksomhedspantet kan blive det ønskede fleksible pantsætningsinstrument, at det ikke unødigt besværliggør virksomhedens daglige drift. Virksomheden bør derfor – uanset pantsætningen – som udgangspunkt have mulighed for at foretage almindelige forretningsmæssige dispositioner, herunder f.eks. sælge ud af varelageret uden, at det – som det er tilfældet ved de eksisterende pantsætningsregler (jf. om såkaldt nøglepant ovenfor i afsnit 2.2.2) – i hvert eneste tilfælde kræver panthaverens forudgående samtykke.

Pantsætning efter virksomhedspanteordningen bør derfor som hovedregel ikke være til hinder for, at pantsatte aktiver kan udskilles ifølge regelmæssig drift af virksomheden. Endvidere bør de aktiver, som virksomheden løbende erhverver, omfattes af virksomhedspantet. Der vil dermed være tale om et »flydende« pant i virksomhedens til enhver tid værende aktivmasse. Der henvises til afsnit 3.2.4 om reglens nærmere udformning.

For at panthaverens fortrinsret til de pantsatte aktiver skal respekteres af pantsætterens kreditorer og aftaleerhververe i god tro, bør det efter udvalgets opfattelse kræves, at der er iagttaget en sikringsakt.

Efter udvalgets opfattelse er det ud fra et praktisk og økonomisk synspunkt mest naturligt, hvis virksomhedspanthaveren opnår tinglig beskyttelse af sin prioritetsstilling i alle de pantsatte aktiver ved én enkelt sikringsakt, der samtidig sikrer offentlighed om pantsætningen. Det forhold, at panteretten er »flydende«, bør således efter udvalgets opfattelse ikke medføre, at der skal foretages yderligere sikringsakter, hvis nye aktiver bliver omfattet af virksomhedspantet.

Udvalget foreslår på den baggrund en regel, der går ud på, at virksomhedspant skal tinglyses for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås med pantets ejer, og mod retsforfølgning.

Udvalget foreslår endvidere, at nye regler om virksomhedspant og fordringspant indsættes i tinglysningslovens kapitel 7.

Der henvises til betænkningen side 91-93, 102-103, 109-110, 138-144, 149 og 203-204.

Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets grundlæggende synspunkter og forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed. Justitsministeriet er endvidere enig med udvalget i, at de foreslåede nye regler om virksomhedspant og fordringspant bør indsættes i tinglysningslovens kapitel 7, da de øvrige regler om tinglysning af underpant i løsøre og immaterielle aktiver findes i dette kapitel. Hermed kan der også gives en forholdsvis let adgang til ved opslag i personbogen at opnå et samlet overblik over virksom-